

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ЧЕРЕМШАНСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ
СТАРОУТЯМЫШСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ**

423105, Черемшанский район, с. Старый
Утямыш, ул. Мусы Джалиля, дом 52

тел./факс 8-84396-2-37-16 email: Sut.Cmn2@tatar.ru

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИРМЕШӘН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ИСКЕ ҮТӘМЕШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ**

423105, Чирмешән районы Иске Үтәмеш
авылы, Муса Жәлил урамы, 52 нче йорт

№88

2018 елның 19 июленән

**Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы
Иске Үтәмеш авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ**

**Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
«Иске Үтәмеш авыл җирлеге» муниципаль берәмлек уставына
үзгәрешләр һәм өстәмэләр керту турында**

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131 - ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында «2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 7 статьясы, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы» Иске Үтәмеш авыл җирлеге " муниципаль берәмлеге Уставының 85, 86, 87 статьялары нигезендә Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Иске Үтәмеш авыл җирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Иске Үтәмеш авыл җирлеге Советының 18.07.2013 ел, № 70 карары белән кабул ителгән «Иске Үтәмеш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына (Иске Үтәмеш авыл җирлеге Советының 04.04.2014 ел, № 87, 12.05.2015 ел, №122, 2016 елның 22 гыйнварындагы 14, 2016 елның 15 декабрдәге 41, 2017 елның 31 маендагы 54, 2017 елның 16 декабрдәге 72 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) түбәндәге үзгәрешләргә һәм өстәмэләргә кертергә:

1.1. 5 Маддә:

а) 1 өлештә:

а) 9 пунктны түбәндәге редакциядә баян итәргә: "җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, аларның үтәлешен контрольдә тоту, әлеге кагыйдәләр нигезендә җирлек территориясен төзекләндерүне оештыру»;

б) 14 пунктны түбәндәге редакциядә баян итәргә:»каты көнкүреш калдыкларын жыю (шул исәптән аерым туплану) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнашу".

1.2. 6 Статья:

- 1 пунктның 10 пунктчасы үз көчен югалткан дип танырга.

1.3. 10 Статья:

15 пунктны бәян итәргә: "ижтимагый фикер алышулар»;

15 пунктны " 16»пункты дип санарга

1.4. 19 Статья 19.19 статьяның исеме түбәндәге редакциядә бәян итәргә « " 19 Статья. Ачык тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар»;

- 1 өлештә «сүзтезмәдән соң» ачык тыңлаулар «өстәргә " яисә ижтимагый фикер алышулар үткәргә мөмкин»;

- 3 өлешне 3.1 пунктчасы белән тулыландырырга. түбәндәге эчтәлек: «3.1. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияләргә планлаштыру проектлары, территорияләргә межалау проектлары, территорияләргә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары, капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның чик параметрларыннан читкә китүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары, жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү мәсьәләләре буенча капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт бирү, жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү мәсьәләләре буенча карарлар проектлары буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланмаган булганда, жәмәгатьчелек фикер алышулары яки гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәргү тәртибе, шәһәр төзелеш эшчәнлегенә турындагы закон нигезләмәләрен исәпкә алып, жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә».

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында «2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә жирлекне үзгәртеп кору өчен жирлек халкының юл белән белдерелгән ризалыгын алу таләп ителгән очраклардан тыш, жирлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр, жирлекне үзгәртеп кору өчен жирлек халкының ризалыгын алу таләп ителә.

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында «2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә жирлекне үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән йә гражданнар җыеннарында белдерелгән жирлек халкының ризалыгын алу таләп ителә торган очраклардан тыш, жирлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр.

1.5. Гражданнар җыены «22 статьясын яңа редакциядә бәян итәргә:

«1. Гражданнар җыены халык тарафыннан турыдан-туры жирле үзидарә гамәлгә ашырылу һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвеште булып тора.

2. Гражданнар җыены «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда каралган очракларда һәм «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Иске Үтәмеш авыл җирлегенә составына керүче торақ пунктларда гражданнар җыенын эзәрләү

тәртибе турында " Нигезләмә нигезендә жирлек Советы карары белән расланган очрақларда үткәрелә. Ф

3. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очрақларда гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин:

1) әлеге торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертүгә китерә торган күрсәтелгән торак пункт составына кергән жирлек (муниципаль район)чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча торак пунктта (муниципаль район);

2) жирлек составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча. ;

3) авыл торак пункттында иске авыл торак пункты кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук иске авыл торак пункттының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча.;

4) авыл торак пункттында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очрақларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелергә мөмкин.

4. Гражданнар жыенын жирлек башлыгы йә сайлау хокукына ия, 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырыла ала.

5. Жыен үткәрү инициативасын хуплау йөзеннән жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия, торак пункт территориясендә даими яки нигездә яшәүче, яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкит итә, ләкин 25тән дә ким була алмый.

6. Жирлек башлыгы чакыра торган халык жыены жирлек башлыгы карары белән билгеләнә, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены жирлек Советы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр халык жыенын үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итәләр, муниципаль хокукый акт проекты һәм гражданнар жыенын хәл итүгә чыгарылучы мәсьәләләр буенча материаллар белән алдан ук «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Иске Үтәмеш авыл жирлегә составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү тәртибе турында " нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә танышалар.

8. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш».

1.6. 33 статьяның 1 өлешендә:

- 5-6 пункт үз көчен югалткан дип танырга;

- 5.1 пункттын өстәргә. түбәндәге эчтәлектә:»жирлекне стратегик планлаштыру документларын карау, раслау (раслау)";

- 26 пунктны бәян итәргә: "жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау»;

1.7. 38 статьяны яна редакциядә бәян итәргә:

«38 Статья. Жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Жирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылырга мөмкин:

1) жирлек Советы үз-үзен таркату турында Карар кабул иткән очракта. Шулу вакытта үз-үзен таркату турында карар әлеге устав белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителә;

2) Татарстан Республикасы Югары суды депутатларының әлеге составының вәкаләтсезлеге турында карары үз көченә кәргән очракта, шулу исәптән депутатларның үз вәкаләтләре туктатылуға бәйлә рәвештә, жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре законсызлыгы турында;

3) жирлекне үзгәртеп корган очракта, жирлек бетерелгән очракта, № 131-ФЗ Федераль законның 3, 5, 13 статьялары нигезендә, шулай ук жирлек бетерелгән очракта;

4) жирлек чикләрен үзгәртү нәтижәсендә килеп чыккан сайлаучыларның саны 25 проценттан арткан очракта, жирлек чикләрен үзгәртү нәтижәсендә килеп чыккан.;

5) гражданның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен таләп ителә торган муниципаль хокукый акты бастырып чыгару срогы бозылган очракта.

2. Жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату аның депутатларының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатуға китерә.

3. Халык тарафыннан сайланган депутатлардан торган жирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, жирлек Советына вакытыннан алда сайлаулар федераль закон белән билгеләнгән срокларда үткәрелә".

1.8. 46 маддә:

- 1.2 пунктын өстәргә. түбәндәге эчтәлекле: «1.2. Әгәр вәкаләтләре жирлек башлыгы вазыйфасыннан читләштерү турында Татарстан Республикасы Президентының хокукый акты нигезендә йә жирлек Советының отставкаға жиберү турындагы карары нигезендә вакытыннан алда туктатылган жирлек башлыгы әлеге хокукый актка яки суд тәртибендә карарға шикаять бирсә, муниципаль сайлауларда сайланучы жирлек башлыгын вакытыннан алда сайлау суд карары законлы көченә кәргәнчә билгеләнергә мөмкин түгел".

1.9. 49 маддә:

а) 1 өлештә 2 абзацны төшереп калдырырга;

б) 1 өлешне түбәндәге эчтәлекле 1 абзац өстәргә: « - жирлек бюджетын үтәүне тәмин итә, Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы социаль-икътисадый үсешенә өстенлекле һәм максатлары белән килештерелгән муниципаль идарәнә һәм жирлекнә социаль-икътисадый үсешенә озак сроклы максатларын һәм бурычларын билгели, жирлекнә комплекслы социаль-икътисадый үсешә планнарын һәм программаларын үтәүне оештыра.;

- жирлек вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча стратегик планлаштыру документларын эшли, карый, раслый (хуплый) һәм тормышка ашыра;

- жирлек Советы тарафыннан расланган (хупланган) стратегик планлаштыру документларын тормышка ашыруны мониторинглауны һәм контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;

- федераль законнар һәм муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнгән стратегик планлаштыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

- 1 өлешнең 1 пунктындагы 7 абзацында «законнарда билгеләнгән тәртиптә» сүзләрен «Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләнгән тәртиптә» сүзләренә алмаштырырга кирәк.;

в) 13 абзацның 2 пунктында «Федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләүне үткөрүне оештыру өчен шартлар тудыру»;

г) 4 өлешне түбәндәге эчтәлекле пунктча өстәргә: «каты көнкүреш калдыкларын жыю (шул исәптән аерым туплау) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнаша»;

д) 6 өлешне түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә: «жирлекнең төзекләндерү кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тоту, күрсәтелгән Кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыра».

1.10. 63маддәне түбәндәге эчтәлекле 3 өлеш өстәргә:

«3. Коррупциягә каршы тору турында «2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 15маддәсендә каралган ышаныч югалу сәбәпле, тиешле вазифаны биләп торган жирле үзидарә органы тарафыннан муниципаль вазифаны биләп торучы затка карата эштән азат итү (вазыйфадан азат итү) рәвешендәге түләттерү турында белешмәләр элекке зат үз вазифасын биләп торган затлар реестрына кертелә.

1.11. Түбәндәге эчтәлекле 69.1 маддә өстәргә::

«69.1 маддә. Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен карап тоту.

1. Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре жирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре сорауларны жайга сала ала:

1) гомуми файдаланудагы территорияләрне карап тоту һәм мондый территорияләрдән файдалану тәртибе;

2) биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасад һәм киртәләү конструкцияләренен тышкы төре;

3) төзекләндерү элементларын проектлау, урнаштыру, шул исәптән жир эшләрен башкарганнан соң да карап тоту һәм торгызу;

4) жирлек территориясен, биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны архитектур яктыртуны да кертеп, яктыртуны оештыру;

5) торақ пунктлар чикләрендә урнашкан газоннарны, чәчәк түтәлләрен һәм үлән үсемлекләре биләгән башка территорияләрне булдыру, карап тоту, торгызу һәм саклау тәртибен дә кертеп, муниципаль берәмлек территориясен яшелләндерүне оештыру;

6) жирлек территориясендә мәгълүмат урнаштыру, шул исәптән урам исемнәре һәм йорт номерлары, элмә такталары куелган күрсәткечләр урнаштыру.;

7) балалар һәм спорт майданчыкларын, хайваннарны урамда йөртү өчен майданчыклар, парковкалар (парковка урыннары), кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту.;

8) жәяүлеләр коммуникацияларен, шул исәптән тротуарларны, аллеяларны, юлларны, сукмакларны оештыру.;

9) күрсәтелгән территория буенча инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренә тоткарлыксыз хәрәкәтен тәмин итү максатларында жирлек территориясен төзекләндерү;;

10) жирлек территориясен жыештыру, шул исәптән кышкы чорда;

11) яңгыр сулары агынтыларын оештыру;

12) жир эшләрен үткәрү тәртибе;

13) биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, жир кишәрлекләренә (милекчеләреннән һәм (яки) башка законлы хужаларының (мондый йортлар чикләре буенча төзелмәгән жир кишәрлекләре милекчеләреннән һәм (яки) башка законлы хужаларынан тыш) тирә-юнь территорияларен карап тотуда катнашу;;

14) Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртип нигезендә тирә-юнь территорияләре чикләрен билгеләү;;

15) жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү;

16) жирлек территориясен төзекләндерү буенча чараларны тормышка ашыруда гражданнар һәм оешмаларның катнашу тәртибе;

17) жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәүне тикшереп тору.

1.12. 78маддәнең 7 пунктындагы 4 абзацын үз көчен югалткан дип танырга.

1.13. 80 маддәне яңа редакциядә бәян итәргә:

"80 Маддә. Гражданнарның үзара салым акчасы

1. Гражданнарның үзара салым акчасы астында гражданнарның жирле эһәмияттәге конкрет мәсьәләләргә хәл итү өчен башкарыла торган бер тапкыр бирелә торган түләүләре аңлашыла. Гражданнарның үзара салым түләүләре күләме жирлекнең (жирлек составына керүче торак пункт) барлык халкы өчен абсолют зурлыкта билгеләнә, халык саны жирлек составына керүче торак пунктның) гомуми саныннан (жирлек составына керүче торак пунктның) 30 проценттан артмаса тиеш һәм алар өчен түләү күләме киметелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән түләүләргә кергән һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1маддәсендәге 1 өлешенә 4 һәм 4.1 пунктларында каралган очрақларда гражданнар жыенында хәл ителә.

1.14. 87маддәне түбәндәге эчтәлеккә 4,5 пункт белән тулыландырырга:

«4.Жирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр муниципаль хокукый акт белән кертелә, ул Рәсмиләштерелергә Мөмкин:

- жирлек Советы (халык жыены) рәисе һәм авыл жирлеге башлыгы тарафыннан имзаланган карар нигезендә йә авыл жирлеге башлыгы, жирлек Советы рәисе вәкаләтләрен башкаручы (гражданнар жыены);

- жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән һәм жирлек башлыгы имзалаган аерым норматив хокукый акт. Бу очракта әлеге хокукый актта авыл жирлеге Советының (гражданнар жыены) аны кабул итү турында карар реквизитлары куела. Авыл жирлеге Советының мондый карарына күчмә нигезләмәләргә һәм (яки) жирлек уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергән рәхсәт ителми»

5. Жирлек уставын федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән тәңгәлләштерү әлеге закон актларында билгеләнгән срокта гамәлгә ашырыла. Федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән күрсәтелгән срок билгеләнмәгән очракта, жирлек уставын федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән тәңгәлләштерү срогы тиешле федераль закон, Татарстан Республикасы Законы үз көченә керү датасын, жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проектын гавами тыңлауларда фикер алышуны, гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алуны, авыл жирлеге Советы утырышлары вакытын, дәүләт теркәвенә алу һәм мондый муниципаль хокукый актны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) срокларын һәм, кагыйдә буларак, алты айдан артмаска тиеш.

2. 1.1 пунктның «б» пунктчасын билгеләргә. әлеге карарның 1.9 пунктчындагы «г» пунктчасы дәүләт теркәвенә алынганнан соң, эмма 2019 елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча үз көченә керә.

3. Әлеге карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен Муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә федераль башкарма хакимият органының территориаль органына жиберергә.

4. Мәгълүмати стендларда, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында дәүләт теркәвеннән соң әлеге карарны игълан итәргә pravo.tatarstan.ru(Чирмешән муниципаль районының «Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында).

5. Әлеге карар «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясындагы 8 өлеше, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Иске Үтәмеш авыл жирлеге Уставының 87 статьясындагы 2 өлеше нигезләмәләрен исәпкә алып, рәсми халыкка житкерелгән көннән үз көченә керә.

6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Совет Рәисе, Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Иске Үтәмеш авыл жирлеге башлыгы

Р. С. Мингулов